

Namn att minnas

Bror Rexed

Från och med år 1968 sammanslogs den gamla medicinalstyrelsen med den gamla socialstyrelsen till ett nytt ämbetsverk. Det fick – givetvis – namnet socialstyrelsen, men kallades av folkhumorn socialiststyrelsen på grund av den nya ledningens sammansättning. Chef blev regeringens forskningspolitiska beställningskräddare professor Bror Rexed, som redan någon tid beklätt befattningen som chef för medicinalstyrelsen.

Hans programförklaring motsågs med intresse. Hr Rexed hade inga lätta uppgifter framför sig. Det är allmänt bekant att vid sidan av, ja framom bostadskrisen är vårdkrisen vårt allvarligaste samhällsproblem och det var just det problemet hr Rexed i första hand skulle ta itu med. Att ha fått en redovisning av hans synpunkter på hur han ämnade gå till väga för att motsvara det förtroende regeringen visat honom, skulle utan tvivel varit av stort värde. Men den enda programförklaring hr Rexed lyckades åstadkomma, när han i TV framträdde inför allmänheten var att han lagt bort titlarna med sin personal och så att säga var beredd att göra det med hela svenska folket: ingen prestige, inga skrankor skulle få stå i vägen för det gemensamma arbetet. Så långt var allt väl, men man saknade onekligen en antydning om efter vilka linjer detta arbete skulle bedrivas. Som PR-uppvisning var hr Rexeds gemytliga framträdande säkerligen lyckat, men som sakupplysning var det värdelöst.

Dock, rätt skall vara rätt, alldeles överksam var hr Rexed inte efter sin ettåriga förberedelsestid i medicinalstyrelsen. Med en beslutsamhet och handlingskraft, som kunde föra tanken till skilda historiska förebilder, grep han på sin skapelse, den nya socialstyrelsen, första morgon in – mot halstablettpropagandan! Den som bespetsat sig på fler lika behjärtade blyxtaktioner till vårdkrisens lösande från generaldirektören, som slog till i gryningen, har inte behövt bli besviken. Med samma beslutsamhet och handlingskraft har hr Rexed under de år som gått delat sin tid mel-

lan att göra PR för socialstyrelsen och att effektuera regeringens beställningar.

Det kanske mest typiska exemplet på det senare var hr Rexeds bidrag till årets socialdemokratiska valkampanj. Inte utan skäl ansåg generaldirektören att hans partivänner i regeringen kunde behöva lite hjälp i valrörelsen från socialstyrelsen och det var närmast i den brännbara bostadsfrågan han ville förse dem med argument. Det skedde – som nämnts i föregående nummer av denna tidskrift – genom ett preliminärt betänkande från socialstyrelsens utredning om »den icke institutionsbundna socialvårdens målsättning och organisation». Generaldirektör Rexed är själv utredningens ordförande. För bostadspolitikern föreslår han i sitt betänkande en planering på 15 års sikt. Mål bör sättas upp för hur samtliga människor och alla typer av hushåll skall bo vid programperiodens slut. Det verkar, måste man medge, lika betryggande som behagligt. Ett tungt ansvar lyfts från våra skuldror. Vi behöver för framtiden inte längre själva bestämma om hur och var vi skall bygga och bo. Vi kan med fullt förtroende överlämna det åt allas vår Bror, för att inte säga Storebror, Rexed.

I den framtida bostadsförsörjningen, heter det vidare, måste antingen resurserna ökas eller den totala bostadsstandarden sänkas genom att man förbjuder eller motverkar lyxkonsumtion för höginkomsttagare. Det låter höra sig! I fortsättningen skall det inte längre få förekomma några Harpsund för våra socialdemokratiska statsministrar, inga stenhus i Gamla stan för våra socialdemokratiska statsråd, inga slottsresidens för våra socialdemokratiska landshövdingar och inga Saltsjöbadsvillor för våra socialdemokratiska generaldirektörer. Det finns också, som Storebror påpekar, risk för att den sociala skiktningen – segregationen – ökar på grund av att bostadsbyggandet koncentreras till allt färre byggherrar. Därför måste fastighetsägarna genom avtal förmas att i princip godta bostadsförmedlingens anvisningar. Om man inte uppnår önskat resul-

tat, tillägger Storebror varnande, måste bygandet förbehållas ägare, som strävar mot integrering av olika socialgrupper – »allmännyttiga» bostadsföretag får man förmoda...

I valrörelsens kanske mest kritiska skede talade alltså Storebror Rexed om att det är meningen att i framtiden myndigheterna skall anvisa oss alla inte bara var och hur utan också tillsammans med vilka vi skall bo. Vem kan skylla på honom om valet trots allt inte gick riktigt så bra för socialdemokraterna?

*

Bror Rexed – eller Magnusson som han på den tiden hette – föddes år 1914 i Gunnarskog, där hans far var köpman. Det något exotiskt klingande namnet Rexed har han övertagit från sin morfars gård. Han stammar alltså från det landskap som skänkt oss inte bara Tegnér, Geijer, Fröding och Lagerlöf utan, vilket i detta sammanhang är viktigare, Undén och Erlander, och där det påstås att gränsen mellan bysnille och byfåne är mer flytande än annorstädes.

Hr Rexed hör utan tvivel till bysnillenas kategori. Han tog studenten i Karlstad 1935, blev med lic 1943, med dr och docent i histologi 1945 och utnämndes, efter att ha varit laborator och prosektor vid Karolinska institutet, år 1953 till professor i anatomi vid Uppsala universitet. Han har suttit i otaliga kommittéer, som sysslat med olika slags utbildningsfrågor och var under en lång följd

av år sekreterare i statens forskningsråd och sakkunnig i det dåvarande ecklesiastikdepartementet. Den verkliga plattformen för sin fortsatta karriär fick han när han år 1962 blev ledamot och sekreterare i forskningsberedningen. Såsom sådan kallades han skämtsamt för »forskningsminister» och fick ett eget rum i statsrådsberedningen, intill sin landsman och partivän statsminister Erlander, som var beredningens ordförande.

På detta sätt hamnade han alltså i omedelbar närhet av maktens centrum och där har han förstått att hålla sig kvar genom ferm och flink tjänstvillighet gentemot sina uppdragsgivare i Kanslihuset. Han har namn om sig att vara en idéspruta, men har själv med avväpnande öppenhet tillstått att det är andras idéer han sprutar. Själv påstår han sig bara ha fått en: då han hittade på den nya indelning av ryggradens grå substans, som en gång, för snart 20 år sedan, skaffade honom ett namn även i medicinens värld. Sedan dess kan man kanske inte påstå att just ryggraden varit hans starkaste sida.

Men han är en habil och expedit introduktör i det socialistiska framtidssamhälle vars nyckelord är kollektivism och konformism, en fryntlig och smidig Storebror utan spetsiga hörn och vassa kanter, som aldrig glömmer att »kontakterna med massmedia är livsviktiga» – för att citera hans hälsningsord till socialstyrelsens personal.

GU

**När det gäller
Din trygghet
välj
TRYGG
försäkringar**

**Den 1 januari 1971 går Hansa och Trygg
samman till ett företag**